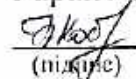

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Автомобілів і транспортної інфраструктури» № 107

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталія КОБРИНА
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

« 29 » 08 2025 р.

СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Автотехнічна експертиза»

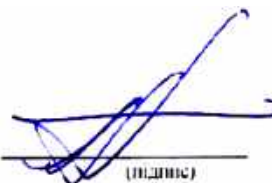
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Бакалавр</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>27 «Транспорт»</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>274 «Автомобільний транспорт»</u>
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	<u>«Автомобілі та автомобільне господарство»</u>

Рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський)*

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробники: Григорович А.М., ст. викладач каф. 107
(прізвище та пошаша, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри (№107)

Автомобілів і транспортної інфраструктури
(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доцент
(науковий ступінь і вчене звання)

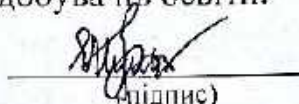

(підпис)

Наталія КОБРИНА
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Здобувач ІЗЗт

(підпис)

Валерій ШУЛЬЖЕНКО
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Загальна інформація про викладача

ПІБ: Григорович Антон Михайлович

Посада: старший викладач кафедри автомобілів і транспортної інфраструктури

Науковий ступінь: немає

Вчене звання: немає

Перелік дисциплін, які викладає:

1. Автомобілі;
2. Автотехнічна експертиза;
3. Аеродромні транспортні засоби та машини;
4. Евакуація автомобільної та спеціальної техніки

Напрями наукових досліджень:

- забезпечення надійності роботи аеродромної автомобільної техніки;
- оптимізація процесів евакуації автомобільної та спеціальної техніки;
- розробка та вдосконалення технологічних процесів забезпечення якості деталей гідропаливної апаратури.

Контактна інформація: a.grigoryovich@khai.edu

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання	денна
Курс, семестр	3 курс, 5 семестр
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<i>денна</i> : 5 кредитів ЄКТС / 150 годин (80 аудиторних, з яких: лекції – 48, практичні – 32; самостійна робота – 70)
Види занять	лекції, практичні (семінари), самостійна робота
Види контролю	проміжний контроль – модульний; підсумковий (семестровий) контроль – іспит
Мова викладання	Українська
Анотація	Під час вивчення дисципліни здобувачі оволодіють теоретичними знаннями та практичними навичками вирішення типових завдань автотехнічної експертизи спрямованих на встановлення механізму розвитку дорожньо-транспортної пригоди, та визначення ступеня провини усіх учасників ДТП
Мета	Формування та засвоєння базових знань про організаційні аспекти проведення автотехнічної експертизи спрямованої на забезпечення безпеки руху транспортних потоків на автомобільних дорогах і в містах
Завдання	Оволодіння професійними знаннями в області експертизи та аналізу дорожньо-транспортних пригод. Засвоєння методик проведення розрахунків типових операцій з оформленням відповідної документації з урахуванням вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності.
Методи навчання	Проведення лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота здобувачів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження)
Методи контролю	<i>Поточний контроль</i> : опитування на практичних заняттях; проведення письмових контрольних робіт з окремих розділів; проведення групових та індивідуальних консультацій. <i>Модульний контроль</i> : складання письмового модульного контролю; <i>Підсумковий контроль</i> : іспит

2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті опанування навчальної дисципліни здобувачі повинні набути такі програмні компетентності:	
Інтегральна	– Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері автомобільного транспорту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;
Загальні	– Здатність працювати в команді;;
Фахові (спеціальні)	– Здатність проведення вимірювального експерименту і обробки його результатів; – Здатність аналізувати техніко - експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності їх використання; – Здатність брати активну участь у дослідженнях та експериментах, аналізувати, інтерпретувати і моделювати окремі явища і процеси у сфері автомобільного транспорту
Перелік очікуваних результатів навчання після опанування здобувачами навчальної дисципліни:	
Програмні результати навчання	– Мати концептуальні наукові та практичні знання необхідні для розв’язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття; – Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів; – Планувати та здійснювати вимірювальні експерименти з використанням відповідного обладнання, аналізувати їх результати; – Застосовувати математичні та статистичні моделі для побудови і дослідження моделей об’єктів і процесів автомобільного транспорту, розрахунку їх характеристик, прогнозування та розв’язання інших складних задач автомобільного транспорту.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1

Організація і проведення експертизи дорожньо-транспортних пригод. Експертний розрахунок параметрів руху автомобіля.

Теми лекційних занять:

Тема 1. Введення. Дорожньо-транспортна пригода

Тема 2. Проведення судової автотехнічної експертизи

Тема 3. Види та типи автотехнічних експертиз.

Тема 4. Гальмівна діаграма. Усталене уповільнення автомобіля.

Тема 5. Гальмування та ковзання автомобіля.

Тема 6. Зупиночний шлях автомобіля. Швидкість автомобіля перед гальмуванням..

Тема 7. Безпечний інтервал під час руху автомобіля

Теми практичних (семінарських) занять:

Тема 1. Складання схеми ДТП.

Тема 2. Визначення швидкості автомобіля перед початком гальмування

Тема 3. Визначення безпечної дистанції між двома рухомими транспортними засобами.

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Підготовка до лекцій; виконання практичних робіт; підготовка звітів до практичних робіт; підготовка відповідей на контрольні запитання до практичних робіт; підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2

Розслідування ДТП що пов'язані з наїздом на пішохода.

Теми лекційних занять:

Тема 8. Особливості розслідування ДТП за участю пішохода.

Тема 9. Визначення моменту виникнення небезпеки для руху.

Тема 10. Аналіз механізму наїзду на пішохода в умовах необмеженої оглядовості.

Тема 11. Аналіз механізму наїзду на пішохода в умовах обмеженої оглядовості.

Тема 12. Можливість уникнення наїзду на пішохода. Розрахунок безпечної швидкості.

Теми практичних (семінарських) занять:

Тема 4. Аналіз механізму наїзду на пішохода при необмеженій видимості й доступності для огляду

Тема 5. Дослідження наїзду на пішохода в умовах обмеженої видимості

Тема 6. Дослідження наїзду на пішохода в умовах обмеженої видимості при рухомій перешкоді

Тема 7. Дослідження наїзду на пішохода в умовах обмеженої доступності для огляду при рівномірному русі

Тема 8. Аналіз можливості запобігання наїзду на пішохода

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Підготовка до лекцій; виконання практичних робіт; підготовка звітів до практичних робіт; підготовка відповідей на контрольні запитання до практичних робіт; підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 3

**Запобігання ДТП шляхом маневру автомобіля
та розслідування ДТП що пов'язані із зіткненням автомобілів**

Теми лекційних занять:

Тема 13. Поняття "небезпека" та "перешкода для руху". Види маневру автомобіля.

Тема 14. Стійкість автомобіля.

Тема 15. Можливість об'їзду перешкоди.

Тема 16. Фази удару при зіткненні.

Тема 14. Визначення швидкості автомобілів в процесі зіткнення.

Теми практичних (семінарських) занять:

Тема 9. Визначення можливості об'їзду автомобілем нерухомої перешкоди

Тема 10. Визначення можливості об'їзду автомобілем перешкоди що рухається

Тема 11. Визначення швидкості автомобіля під час зіткнення

Самостійна робота

Підготовка до лекцій; виконання домашніх завдань та підготовка до практичних робіт; підготовка звітів до практичних робіт; підготовка відповідей на контрольні запитання до практичних робіт; підготовка до модульного та семестрового контролю.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	–	–	–
Виконання та захист практичних робіт	0...4	5	0...20
Модульний контроль	0...12	1	0...12
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	–	–	–
Виконання та захист практичних робіт	0...4	7	0...28
Модульний контроль	0...14	1	0...14
Змістовний модуль 3			
Робота на лекціях	–	–	–
Виконання та захист практичних робіт	0...4	4	0...16
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Всього за семестр			0...100

4.2. Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

5. ПОЛІТИКА КУРСУ

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених «Кодексом етичної поведінки», «Кодексом академічної доброчесності» ХАІ та виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Виявлення ознак академічної недоброчесності регламентуються Статутом ХАІ, «Кодексом академічної доброчесності», Положенням «Про академічну доброчесність» та ін. нормативними та законодавчими документами.

Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, куратором групи, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома керівництва університету, студентського самоврядування / омбудсмена.

Вирішення конфліктних ситуації, що виникають, регламентуються Положенням «Про комісію з академічної доброчесності» та ін. нормативними та законодавчими документами.

Відображається процедура відпрацювання пропущених занять (знаходження на лікарняному, мобільність та ін.), невиконаних завдань тощо.

Нормативно-правове забезпечення норм академічної етики, політики курсу та впровадження принципів академічної доброчесності ХАІ розміщено на сайті: <https://education.khai.edu/normative/>

6. ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна:

1. Григорович А.М. Автотехнічна експертиза: Методичні рекомендації до виконання практичних занять – Харків: НАКУ ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», 2020. – 40 с.
2. Кищун В. А., Кузнецов Р. М., Мурований І. С., Лаба О. В. Безпека дорожнього руху та деякі правові аспекти: навч. посіб. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. – 226с.
3. Сумець О.М., Голодний В.Ф. Основи експертизи дорожньо-транспортних пригод: автотехнічна експертиза: навч. посіб. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. - 160 с.

Додаткова:

1. Інженерно-транспортна експертиза при розслідуванні ДТП : навч. посібник / [О. О. Лобашов, В. В. Сабадаш, І. О. Ткаченко та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 340 с.